

91

Wet van 1 februari 1990 tot wijziging van de Wet op de ondernemingsraden en van de Arbeidsomstandighedenwet, strekkende tot opheffing van de samenloop van beide wetten en tot vereenvoudiging van de geschillenregelingen in de Wet op de ondernemingsraden

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de Wet op de ondernemingsraden en de Arbeidsomstandighedenwet te wijzigen in verband met de samenloop van beide wetten en voorts in de Wet op de ondernemingsraden de geschillenregelingen te vereenvoudigen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Wet op de ondernemingsraden (Stb. 1979, 449)¹ wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het eerste lid, onderdeel a, wordt vervangen door:
 - a. Onze Minister: Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;
2. Het vierde, vijfde en zesde lid vervallen.

B

In artikel 2 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid wordt «ledere» vervangen door: De.
2. Het tweede lid wordt vervangen door:
2. Indien in een onderneming na de instelling van een ondernemings-

raad niet langer in de regel hetzij ten minste 100 personen werkzaam zijn, hetzij tenminste 35 personen meer dan een derde van de normale arbeidstijd werkzaam zijn, houdt de ondernemingsraad van rechtswege op te bestaan bij het eindigen van de lopende zittingsperiode van die raad, tenzij de ondernemer toepassing geeft aan artikel 5a, tweede lid.

C

Na artikel 2 wordt ingevoegd een nieuw artikel, luidende:

Artikel 3

1. De ondernemer die twee of meer ondernemingen in stand houdt, waarin te zamen in de regel hetzij ten minste 100 personen werkzaam zijn hetzij ten minste 35 personen meer dan een derde van de normale arbeidstijd werkzaam zijn, kan voor alle of een aantal van die ondernemingen te zamen een gemeenschappelijke ondernemingsraad instellen, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet in de betrokken ondernemingen. Alvorens hiertoe over te gaan, stelt de ondernemer de betrokken ondernemingsraden in de gelegenheid hun standpunt kenbaar te maken. Bij bezwaar van een ondernemingsraad kan de ondernemer een beslissing van de kantonrechter vragen.

2. De ondernemer bedoeld in het eerste lid is verplicht op verzoek van een vereniging van werknemers als bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder a, of van een betrokken ondernemingsraad, een gemeenschappelijke ondernemingsraad in te stellen, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet in de betrokken ondernemingen.

3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van in een groep verbonden ondernemers, die twee of meer ondernemingen in stand houden, waarin te zamen in de regel hetzij ten minste 100 personen werkzaam zijn hetzij ten minste 35 personen meer dan een derde van de normale arbeidstijd werkzaam zijn. De betrokken ondernemers wijzen een tot hun groep behorende ondernemer aan, die voor de toepassing van deze wet namens hen als ondernemer optreedt ten opzichte van de gemeenschappelijke ondernemingsraad.

4. De ondernemingen waarvoor een gemeenschappelijke ondernemingsraad is ingesteld, worden beschouwd als één onderneming in de zin van deze wet.

D

Artikel 4 wordt vervangen door:

Artikel 4

1. De ondernemer die een onderneming in stand houdt, waarin in de regel ten minste 100 personen werkzaam zijn, kan voor een onderdeel van die onderneming een afzonderlijke ondernemingsraad instellen, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet in de onderneming. Alvorens hiertoe over te gaan, stelt de ondernemer de betrokken ondernemingsraad in de gelegenheid zijn standpunt kenbaar te maken. Bij bezwaar van de ondernemingsraad kan de ondernemer een beslissing van de kantonrechter vragen.

2. De ondernemer bedoeld in het eerste lid is verplicht op verzoek van een vereniging van werknemers als bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder a, of van de betrokken ondernemingsraad, voor een onderdeel een afzonderlijke ondernemingsraad in te stellen, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet in de onderneming.

3. Het onderdeel waarvoor een afzonderlijke ondernemingsraad is ingesteld, wordt beschouwd als een onderneming in de zin van deze wet.

E

Artikel 5 wordt vervangen door:

Artikel 5

1. De Raad kan, indien bijzondere omstandigheden een goede toepassing van deze wet in de betrokken onderneming in de weg staan, aan een ondernemer op diens verzoek ten aanzien van een door hem in stand gehouden onderneming schriftelijk voor ten hoogste vijf jaren ontheffing verlenen van de verplichting tot het instellen van een ondernemingsraad.

2. De Raad stelt de verenigingen van werknemers, bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder a, in de gelegenheid over het verzoek om ontheffing te worden gehoord.

3. Aan een ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden. De Raad zendt een afschrift van zijn besluit aan de bedrijfscommissie.

4. Zolang op een verzoek om ontheffing niet onherroepelijk is beslist, geldt de in artikel 2, eerste lid, bedoelde verplichting niet.

F

Na artikel 5 wordt ingevoegd een nieuw artikel, luidende:

Artikel 5a

1. Het bij of krachtens deze wet bepaalde is mede van toepassing wanneer een ondernemer op grond van een collectieve arbeidsovereenkomst verplicht is voor een door hem in stand gehouden onderneming een ondernemingsraad in te stellen. Wanneer de collectieve arbeidsovereenkomst de ondernemer niet langer verplicht tot het instellen van de ondernemingsraad, houdt deze van rechtswege op te bestaan bij het eindigen van de lopende zittingsperiode van die raad, tenzij de ondernemer toepassing geeft aan het tweede lid.

2. De ondernemer kan voor een door hem in stand gehouden onderneming, ten aanzien waarvan niet of niet langer een verplichting bestaat tot het instellen van een ondernemingsraad, besluiten vrijwillig een ondernemingsraad in te stellen of in stand te houden. Het bij of krachtens deze wet bepaalde is van toepassing, zodra de ondernemer dat besluit schriftelijk heeft meegedeeld aan de bedrijfscommissie. De ondernemer kan deze ondernemingsraad op grond van een belangrijke wijziging van de omstandigheden opheffen bij het eindigen van de lopende zittingsperiode van die raad. De ondernemer deelt zijn besluit tot opheffing van de ondernemingsraad schriftelijk mee aan de bedrijfscommissie.

G

In artikel 6 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. De derde volzin van het eerste lid wordt vervangen door:

De ondernemingsraad kan met toestemming van de ondernemer in zijn reglement zowel een afwijkend aantal leden vaststellen, als bepalen dat voor een of meer leden van de ondernemingsraad een plaatsvervanger wordt gekozen.

2. Het vierde lid wordt vervangen door de volgende twee leden:

4. De ondernemer en de ondernemingsraad kunnen, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet in de onderneming, gezamenlijk een of meer groepen van personen die anders dan op grond van een arbeidsovereenkomst met de ondernemer regelmatig in de onderneming arbeid verrichten, aanmerken als in de onderneming werkzame personen, dan wel een of meer groepen van die personen niet

langer aanmerken als in de onderneming werkzame personen. Komen de ondernemer en de ondernemingsraad niet tot overeenstemming, dan kan ieder van hen een beslissing van de kantonrechter vragen.

5. De ondernemingsraad kan in zijn reglement afwijken van hetgeen in het tweede en derde lid van dit artikel en in artikel 35a, eerste lid, onderdeel a, ten aanzien van de diensttijd en de arbeidstijd is bepaald, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet in de onderneming.

3. Het vijfde lid wordt vernummerd tot zesde lid.

H

Aan artikel 7 wordt toegevoegd de volzin:

De voorzitter, of bij diens verhindering een plaatsvervangende voorzitter, vertegenwoordigt de ondernemingsraad in rechte.

I

In artikel 8 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Aan het eerste lid worden toegevoegd de volgende volzinnen:

Het reglement bevat geen bepalingen die in strijd zijn met de wet of die een goede toepassing van deze wet in de weg staan. Alvorens het reglement vast te stellen, stelt de ondernemingsraad de ondernemer in de gelegenheid zijn standpunt kenbaar te maken. De ondernemingsraad verstrekt onverwijld een exemplaar van het vastgestelde reglement aan de ondernemer en aan de bedrijfscommissie.

2. Het tweede en derde lid worden vervangen door:

2. De Raad kan ten aanzien van de inhoud van het reglement bij verordening nadere regelen stellen voor alle of een groep van ondernemingen. In het laatste geval wordt de betrokken bedrijfscommissie gehoord. Een verordening van de Raad behoeft de goedkeuring van Onze Minister. Een goedgekeurde verordening wordt in de Staatscourant bekend gemaakt.

3. Indien de Raad een verordening als bedoeld in het tweede lid vaststelt, brengen de betrokken ondernemingsraden binnen een jaar na de bekendmaking van de goedgekeurde verordening in de Staatscourant, de bepalingen in hun reglement die in strijd zijn met deze verordening daarmee in overeenstemming.

J

Artikel 9, vierde lid, wordt vervangen door:

4. De ondernemingsraad treft, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet in de onderneming, voorzieningen in zijn reglement opdat de verschillende groepen van de in de onderneming werkzame personen zoveel mogelijk in de ondernemingsraad vertegenwoordigd kunnen zijn.

K

In artikel 12 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid worden de woorden «twee jaren» vervangen door: drie jaren tegelijk.

2. De eerste volzin van het tweede lid wordt vervangen door:

De ondernemingsraad kan, in afwijking van het eerste lid, in zijn reglement bepalen, dat de leden om de twee jaren of om de vier jaren tegelijk aftreden, dan wel om de twee jaren voor de helft aftreden.

In artikel 13 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. De eerste volzin van het eerste lid wordt vervangen door:
Op verzoek van de ondernemer of van de ondernemingsraad kan de kantonrechter voor een door hem te bepalen termijn een lid van de ondernemingsraad uitsluiten van alle of bepaalde werkzaamheden van de ondernemingsraad.
2. De laatste volzin van het eerste lid vervalt.
3. Het tweede lid wordt vervangen door:
3. Alvorens een verzoek in te dienen stelt de verzoeker de betrokkene in de gelegenheid over het verzoek te worden gehoord. De ondernemer en de ondernemingsraad stellen elkaar in kennis van een overeenkomstig het eerste lid ingediend verzoek.
4. Het derde lid vervalt.

M

Artikel 15 wordt vervangen door:

Artikel 15

1. De ondernemingsraad kan de commissies instellen die hij voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijze nodig heeft. De ondernemingsraad legt zijn voornemen om een commissie in te stellen schriftelijk voor aan de ondernemer, met vermelding van de taak, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de door hem in te stellen commissie. Bij bezwaar van de ondernemer kan de ondernemingsraad een beslissing van de kantonrechter vragen.
2. De ondernemingsraad kan met inachtneming van het eerste lid vaste commissies instellen voor de behandeling van door hem aangewezen onderwerpen. De ondernemingsraad kan in het instellingsbesluit van een vaste commissie zijn rechten en bevoegdheden ten aanzien van deze onderwerpen, met uitzondering van de bevoegdheid tot het voeren van rechtsgedingen, geheel of gedeeltelijk aan de betrokken commissie overdragen. In een vaste commissie kunnen naast een meerderheid van leden van de ondernemingsraad ook andere in de onderneming werkzame personen zitting hebben.
3. De ondernemingsraad kan met inachtneming van het eerste lid voor verspreide onderdelen van de onderneming onderdeelcommissies instellen voor de behandeling van de aangelegenheden van die onderdelen. De ondernemingsraad kan in het instellingsbesluit van een onderdeelcommissie aan deze commissie de bevoegdheid toekennen tot het plegen van overleg met degene die de leiding heeft van het betrokken onderdeel. In dat geval gaan de rechten en bevoegdheden van de ondernemingsraad ten aanzien van de aangelegenheden van het onderdeel, met uitzondering van de bevoegdheid tot het voeren van rechtsgedingen, over naar de onderdeelcommissie, tenzij de ondernemingsraad besluit een bepaalde aangelegenheid zelf te behandelen. In een onderdeelcommissie kunnen naast een of meer leden van de ondernemingsraad uitsluitend in het betrokken onderdeel werkzame personen zitting hebben.
4. De ondernemingsraad kan met inachtneming van het eerste lid voorbereidingscommissies instellen ter voorbereiding van door de ondernemingsraad te behandelen onderwerpen. Een voorbereidingscommissie kan geen rechten of bevoegdheden van de ondernemingsraad uitoefenen. Een voorbereidingscommissie kan slechts voor een bepaalde, door de ondernemingsraad in het instellingsbesluit te vermelden, tijd worden ingesteld. In een voorbereidingscommissie kunnen naast een of

meer leden van de ondernemingsraad ook andere in de onderneming werkzame personen zitting hebben.

5. Ten aanzien van de leden van door de ondernemingsraad ingestelde commissies, die geen lid zijn van de ondernemingsraad, is artikel 13 van overeenkomstige toepassing.

N

In artikel 17 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid vervalt de tweede volzin.
2. In het derde lid worden de woorden «geen arbeid» vervangen door: niet de bedongen arbeid.

O

Artikel 18 wordt vervangen door:

Artikel 18

1. De ondernemer is verplicht de leden van de ondernemingsraad en de leden van de commissies van die raad, gedurende een door de ondernemer en de ondernemingsraad gezamenlijk vast te stellen aantal uren per jaar, in werktijd en met behoud van loon de gelegenheid te bieden voor onderling beraad en overleg met andere personen over aangelegenheden waarbij zij in de uitoefening van hun taak zijn betrokken, alsmede voor kennisneming van de arbeidsomstandigheden in de onderneming. Artikel 1638c van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing.

2. De ondernemer is verplicht de leden van de ondernemingsraad gedurende een door de ondernemer en de ondernemingsraad gezamenlijk vast te stellen aantal dagen per jaar, in werktijd en met behoud van loon de gelegenheid te bieden de scholing en vorming te ontvangen welke zij in verband met de vervulling van hun taak nodig oordelen. Artikel 1638c van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing.

3. Indien de ondernemingsraad een commissie heeft ingesteld ter behandeling van aangelegenheden betreffende de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid van de in de onderneming werkzame personen dan wel een commissie ter bevordering van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen in de onderneming, kan hij bepalen dat de leden van die commissie die geen lid zijn van de ondernemingsraad eveneens recht hebben op scholing en vorming overeenkomstig het tweede lid gedurende een door hem vast te stellen aantal dagen per jaar. Dit aantal dagen wordt in mindering gebracht op het totaal aantal dagen dat overeenkomstig het tweede lid toekomt aan de leden van de ondernemingsraad. De ondernemingsraad doet hiervan mededeling aan de ondernemer.

4. De ondernemer en de ondernemingsraad stellen het aantal uren, bedoeld in het eerste lid, en het aantal dagen, bedoeld in het tweede lid, vast op een zodanig aantal als de betrokken leden van de ondernemingsraad en van de commissies van die raad voor de vervulling van hun taak redelijkerwijze nodig hebben, met dien verstande dat het aantal uren niet lager vastgesteld kan worden dan zestig per jaar, en het aantal dagen niet lager dan vijf per jaar.

5. De ondernemingsraad, alsmede ieder lid van de ondernemingsraad of van een commissie van die raad kan de kantonrechter verzoeken te bepalen dat de ondernemer gevolg dient te geven aan hetgeen is bepaald in het eerste, het tweede en het derde lid.

P

Artikel 19 vervalt.

Q

In artikel 20, vierde lid, worden in de eerste volzin, de woorden «voor raadpleging of beraad» vervangen door: «voor overleg», en worden de woorden «voor het beraad met of de raadpleging van de betrokken persoon» vervangen door: «voor het overleg met de betrokken persoon.»

R

In artikel 21 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Aan het eerste lid wordt toegevoegd de volgende volzin:

De ondernemingsraad, alsmede iedere in de onderneming werkzame persoon als in de vorige volzin bedoeld, kan de kantonrechter verzoeken te bepalen dat de ondernemer gevolg dient te geven aan hetgeen in de vorige volzin is bepaald.

2. In het tweede lid worden de woorden «artikel 15, eerste en tweede lid» vervangen door: artikel 15, tweede en derde lid.

3. In het derde lid worden de woorden «artikel 15, derde lid» vervangen door: artikel 15, vierde lid.

4. De eerste volzin van het vijfde lid wordt vervangen door:

Het tweede tot en met vierde lid laten onverlet de bevoegdheid van de ondernemer om de kantonrechter te verzoeken de arbeidsovereenkomst wegens gewichtige redenen te ontbinden.

S

In artikel 22 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het eerste en tweede lid worden vervangen door:

1. De kosten die redelijkerwijze noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van de ondernemingsraad en de commissies van die raad komen ten laste van de ondernemer.

2. Met inachtneming van het bepaalde in het eerste lid komen de kosten van het overeenkomstig artikel 16 en artikel 23a, zesde lid, raadplegen van een deskundige door de ondernemingsraad of een commissie van die raad, alsmede de kosten van het voeren van rechtsgedingen door de ondernemingsraad slechts ten laste van de ondernemer, indien hij van de te maken kosten vooraf in kennis is gesteld. De eerste volzin is niet van toepassing wanneer uitvoering is gegeven aan het derde lid.

2. In het derde lid worden de woorden «artikelen 17, 18 en 19» vervangen door: artikelen 17 en 18.

T

Na artikel 22 wordt ingevoegd een nieuw artikel, luidende:

Artikel 22a

In rechtsgedingen tussen de ondernemer en de ondernemingsraad kan de ondernemingsraad niet in de proceskosten worden veroordeeld.

U

Artikel 23, eerste lid, tweede volzin, vervalt.

V

In artikel 23a worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Aan het vierde lid wordt toegevoegd de volzin:

Het verslag van de overlegvergadering behoeft de goedkeuring van de ondernemer en de ondernemingsraad.

2. Het vijfde en zesde lid worden vervangen door:

5. De ondernemer en de ondernemingsraad maken gezamenlijk afspraken over de gang van zaken bij de overlegvergadering en over de wijze en het tijdstip waarop de agenda en het verslag van de overlegvergadering aan de in de onderneming werkzame personen bekend worden gemaakt.

6. Ten aanzien van de overlegvergadering zijn de artikelen 17 en 22 van overeenkomstige toepassing. Zowel de ondernemingsraad als de ondernemer kan een of meer deskundigen uitnodigen tot het bijwonen van een overlegvergadering, indien dit voor de behandeling van een bepaald onderwerp redelijkerwijze nodig is. Zij stellen elkaar hiervan tijdig vooraf in kennis. Bij bezwaar van de ondernemer, onderscheidenlijk de ondernemingsraad tegen het uitnodigen van een deskundige kan de ondernemingsraad, onderscheidenlijk de ondernemer een beslissing van de kantonrechter vragen.

W

Na artikel 23b wordt ingevoegd een nieuw artikel, luidende:

Artikel 23c

Indien de ondernemingsraad aan een onderdeelcommissie de bevoegdheid heeft toegekend tot het plegen van overleg met degene die de leiding heeft van het betrokken onderdeel, zijn ten aanzien van dat overleg de artikelen 17, 22, 23, 23a, tweede, vierde en zesde lid, 23b, 24, eerste lid, 25, 27, 28, 31a, eerste, zesde en zevende lid, 31b en 31c van overeenkomstige toepassing. In dit overleg kunnen geen aangelegenheden worden behandeld die in het overleg met de ondernemingsraad worden behandeld.

X

In artikel 26 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het tweede lid vervalt de tweede volzin.
2. In het negende lid vervalt de tweede volzin.

Y

In artikel 27 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het tweede lid wordt na de derde volzin een volzin ingevoegd, luidende:

Na het overleg deelt de ondernemingsraad zo spoedig mogelijk schriftelijk en met redenen omkleed zijn beslissing aan de ondernemer mee.

2. De laatste volzin van het tweede lid wordt vervangen door:

Na de beslissing van de ondernemingsraad deelt de ondernemer zo spoedig mogelijk schriftelijk aan de ondernemingsraad mee welk besluit hij heeft genomen en met ingang van welke datum hij dat besluit zal uitvoeren.

3. Het derde, vierde en vijfde lid worden vervangen door:

3. De in het eerste lid bedoelde instemming is niet vereist, voor zover de betrokken aangelegenheid voor de onderneming reeds inhoudelijk is geregeld in een collectieve arbeidsovereenkomst of een regeling van arbeidsvoorwaarden vastgesteld door een publiekrechtelijk orgaan. Deze instemming is evenmin vereist met betrekking tot een regeling als bedoeld in onderdeel e van het eerste lid, voor zover terzake een aanwijzing kan worden gegeven of een eis kan worden gesteld als bedoeld in de Arbeidsomstandighedenwet (Stb. 1980, 664).

4. Heeft de ondernemer voor het voorgenomen besluit geen instemming van de ondernemingsraad verkregen, dan kan hij de kantonrechter toestemming vragen om het besluit te nemen. De kantonrechter geeft

slechts toestemming, indien de beslissing van de ondernemingsraad om geen instemming te geven onredelijk is, of het voorgenomen besluit van de ondernemer gevegd wordt door zwaarwegende bedrijfsorganisatorische, bedrijfseconomische of bedrijfssociale redenen.

5. Een besluit als bedoeld in het eerste lid, genomen zonder de instemming van de ondernemingsraad of de toestemming van de kantonrechter, is nietig, indien de ondernemingsraad tegenover de ondernemer schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan. De ondernemingsraad kan slechts een beroep op de nietigheid doen binnen een maand nadat hetzij de ondernemer hem zijn besluit overeenkomstig de laatste volzin van het tweede lid heeft meegedeeld, hetzij – bij gebreke van deze mededeling – de ondernemingsraad is gebleken dat de ondernemer uitvoering of toepassing geeft aan zijn besluit.

4. Na het vijfde lid wordt opgenomen een nieuw zesde lid, luidende:

6. De ondernemingsraad kan de kantonrechter verzoeken de ondernemer te verplichten zich te onthouden van handelingen die strekken tot uitvoering of toepassing van een nietig besluit als bedoeld in het vijfde lid. De ondernemer kan de kantonrechter verzoeken te verklaren dat de ondernemingsraad ten onrechte een beroep heeft gedaan op nietigheid als bedoeld in het vijfde lid.

Z

In artikel 28 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid worden de woorden «voorschriften ter bescherming van de veiligheid en de gezondheid» vervangen door: voorschriften op het gebied van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid.

2. In het derde lid worden de woorden «in de onderneming alsmede de inschakeling van gehandicapte werknemers» vervangen door: alsmede de inschakeling van gehandicapte werknemers in de onderneming.

AA

Artikel 31, eerste lid, derde volzin, vervalt.

BB

Hoofdstuk IV C wordt vervangen door:

Hoofdstuk IV C. Verdere bevoegdheden van de ondernemingsraad

Artikel 32

1. Bij collectieve arbeidsovereenkomst kunnen aan de ondernemingsraad of aan de ondernemingsraden van de bij die overeenkomst betrokken onderneming of ondernemingen verdere bevoegdheden dan in deze wet genoemd worden toegekend.

2. Bij schriftelijk besluit van de ondernemer kunnen aan de ondernemingsraad verdere bevoegdheden dan in deze wet genoemd worden toegekend. Een zodanig besluit behoeft de toestemming van de ondernemingsraad. De ondernemer deelt het besluit schriftelijk mee aan de bedrijfscommissie.

3. Indien aan de ondernemingsraad op grond van dit artikel een adviesrecht of instemmingsrecht is toegekend, is het advies of de instemming van de ondernemingsraad niet vereist, voor zover de aangelegenheid voor de onderneming reeds inhoudelijk is geregeld in een

collectieve arbeidsovereenkomst of in een regeling, vastgesteld door een publiekrechtelijk orgaan.

CC

Artikel 33 wordt vervangen door:

Artikel 33

1. De ondernemer die twee of meer ondernemingsraden heeft ingesteld, kan tevens voor de door hem in stand gehouden ondernemingen een centrale ondernemingsraad instellen, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet ten aanzien van deze ondernemingen. Alvorens hiertoe over te gaan stelt de ondernemer de ondernemingsraden in de gelegenheid hun standpunt kenbaar te maken. Bij bezwaar van de meerderheid van de ondernemingsraden kan de ondernemer een beslissing van de kantonrechter vragen.

2. De ondernemer die twee of meer ondernemingsraden heeft ingesteld, is verplicht op verzoek van de meerderheid van de ondernemingsraden een centrale ondernemingsraad in te stellen, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet ten aanzien van de door hem in stand gehouden ondernemingen.

3. De ondernemer die meer dan twee ondernemingsraden heeft ingesteld kan voor een aantal van de door hem in stand gehouden ondernemingen een groepsondernemingsraad instellen, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet ten aanzien van deze ondernemingen. Alvorens hiertoe over te gaan, stelt de ondernemer de betrokken ondernemingsraden in de gelegenheid hun standpunt kenbaar te maken. Bij bezwaar van een of meer van de betrokken ondernemingsraden kan de ondernemer een beslissing van de kantonrechter vragen.

4. De ondernemer die meer dan twee ondernemingsraden heeft ingesteld is verplicht op verzoek van de meerderheid van de betrokken ondernemingsraden een groepsondernemingsraad in te stellen, indien dit bevorderlijk is voor een goede toepassing van deze wet ten aanzien van de betrokken ondernemingen.

5. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van in een groep verbonden ondernemers, die te zamen twee of meer ondernemingsraden hebben ingesteld. De betrokken ondernemers wijzen een tot hun groep behorende ondernemer aan, die voor de toepassing van deze wet namens hen als ondernemer optreedt ten opzichte van de centrale ondernemingsraad of de groepsondernemingsraad.

DD

In artikel 34, zesde lid, worden in de eerste volzin de woorden «15, eerste en derde lid,» vervangen door: «15, eerste, tweede, vierde en vijfde lid» en vervallen de tweede en derde volzin.

EE

In artikel 35, eerste lid, worden in de eerste volzin de woorden «de artikelen 23-24, eerste en tweede lid, en 25-31c» vervangen door: «de artikelen 23 tot en met 31c, met uitzondering van de artikelen 23c en 24, derde lid,» en vervallen de tweede en derde volzin.

FF

In artikel 35a worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In het eerste lid vervallen de onderdelen a en b.

2. In het eerste lid wordt de aanduiding van de onderdelen c, d en e gewijzigd in: a, b en c.
3. In het eerste lid wordt onderdeel f vervangen door het volgende onderdeel:
 - d. In afwijking van artikel 18, vierde lid, gelden voor de vaststelling van het aantal uren en dagen niet de in dat lid genoemde minimum aantallen.
4. In het eerste lid wordt de aanduiding van de onderdelen g, h en i gewijzigd in: e, f en g.
5. De laatste volzin van het derde lid vervalt.

GG

Artikel 35b, zesde lid, wordt vervangen door:

6. De in de voorgaande leden bedoelde verplichtingen gelden niet ten aanzien van personen die als regel gedurende niet meer dan een derde van de normale arbeidstijd in de onderneming werkzaam zijn, alsmede ten aanzien van personen die nog geen zes maanden in de onderneming werkzaam zijn. Zij vervallen wanneer de ondernemer met toepassing van artikel 5a een ondernemingsraad heeft ingesteld, maar treden weer in werking wanneer de ondernemingsraad op grond van artikel 5a, eerste lid, ophoudt te bestaan of overeenkomstig het tweede lid van dat artikel is opgeheven.

HH

In Hoofdstuk VI worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het opschrift wordt vervangen door:
Hoofdstuk VI. De algemene geschillenregeling
2. Het eerste tot en met vijfde lid van artikel 36 worden vervangen door:
 1. Iedere belanghebbende kan de kantonrechter verzoeken te bepalen dat de ondernemer of de ondernemingsraad gevolg dient te geven aan hetgeen bij of krachtens deze wet is bepaald omtrent het instellen of in stand houden van een ondernemingsraad, het vaststellen van een voorlopig of een definitief reglement van de ondernemingsraad, de kandidaatstelling voor en de verkiezing van de leden van de ondernemingsraad, alsmede omtrent het bekend maken van agenda's en verslagen van vergaderingen, een en ander voor zover dit van de ondernemer of de ondernemingsraad afhangt.
 2. De ondernemingsraad en de ondernemer kunnen de kantonrechter verzoeken te bepalen dat de ondernemer, onderscheidenlijk de ondernemingsraad gevolg dient te geven aan hetgeen overigens bij of krachtens deze wet is bepaald, een en ander voor zover dit van de ondernemer onderscheidenlijk de ondernemingsraad afhangt.
 3. Een verzoek aan de kantonrechter op grond van deze wet, met uitzondering van artikel 21, derde en vijfde lid, is niet ontvankelijk indien de verzoeker niet vooraf schriftelijk de bemiddeling van de bedrijfscommissie heeft gevraagd. De bedrijfscommissie stelt de wederpartij in de gelegenheid omtrent het verzoek te worden gehoord. De bedrijfscommissie tracht een minnelijke schikking tussen partijen tot stand te brengen. Indien geen minnelijke schikking wordt bereikt, brengt de bedrijfscommissie binnen twee maanden nadat haar bemiddeling is gevraagd, aan partijen schriftelijk verslag van haar bevindingen uit met een advies omtrent de oplossing van het geschil. De bedrijfscommissie kan de termijn voor het uitbrengen van haar advies met instemming van beide partijen voor ten hoogste twee maanden verlengen.

4. Het verzoekschrift aan de kantonrechter wordt ingediend binnen dertig dagen nadat de bedrijfscommissie haar advies aan partijen heeft uitgebracht, doch uiterlijk binnen dertig dagen na het verstrijken van de in het derde lid genoemde termijn. Het verslag van bevindingen en het advies van de bedrijfscommissie worden bij het verzoekschrift overgelegd.

3. Het zesde, zevende en achtste lid van artikel 36 worden vernummerd tot vijfde, zesde en zevende lid.

4. In artikel 36a worden in de eerste volzin de woorden «kan van de ondernemer de naleving vorderen van het in artikel 35b bepaalde» vervangen door: «kan de kantonrechter verzoeken te bepalen dat de ondernemer gevolg dient te geven aan artikel 35b» en vervallen de tweede en derde volzin.

II

Artikel 43 wordt vervangen door:

Artikel 43

Indien voor een groep van ondernemingen een hoofdbedrijfschap of een bedrijfschap als bedoeld in de Wet op de Bedrijfsorganisatie (Stb. 1950, K 22) bestaat, kan de Raad het bestuur van dat hoofdbedrijfschap of bedrijfschap aanwijzen als bedrijfscommissie in de zin van deze wet. In dat geval zijn de artikelen 37, 38 en 41 niet van toepassing en evenmin het bepaalde bij of krachtens artikel 39 voor zover het betreft de samenstelling en het voorzitterschap van de bedrijfscommissie.

JJ

De artikelen 44 en 45 vervallen.

KK

In artikel 46a, vijfde lid, worden de woorden «de artikelen 11–16c van de Coördinatiewet Sociale Verzekering» vervangen door: de artikelen 11 tot en met 16h van de Coördinatiewet Sociale Verzekering (Stb. 1987, 552).

LL

In Hoofdstuk VIII worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Artikel 48, tweede lid, wordt vervangen door:

2. Ten aanzien van het voorlopige reglement is artikel 8, eerste lid, eerste en tweede volzin en tweede lid, van overeenkomstige toepassing. De ondernemer zendt onverwijld een exemplaar van het voorlopige reglement aan de bedrijfscommissie. Het voorlopige reglement vervalt op het tijdstip waarop de ondernemingsraad het in artikel 8 bedoelde reglement heeft vastgesteld.

2. Artikel 49a vervalt.

3. Artikel 50 vervalt.

4. In artikel 52 worden de woorden «de artikelen 21, derde lid, en 27, vijfde lid» vervangen door: artikel 21, derde lid.

5. Artikel 53 vervalt.

ARTIKEL II

De Arbeidsomstandighedenwet (Stb. 1980, 664)² wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het vierde lid vervalt de begripsomschrijving van «Commissie».
2. In het vierde lid vervalt de begripsomschrijving van «Bedrijfscommissie», onder wijziging van de puntkomma achter de begripsomschrijving van «Districtscommissie» in een punt.
3. Het vijfde en zesde lid worden vernummerd tot zesde en zevende lid.
4. Na het vierde lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende:
5. Waar in het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt gesproken van een ondernemingsraad, wordt een krachtens artikel 15 ingestelde arbocommissie als zodanig aangemerkt.

B

Artikel 14 en het opschrift boven dat artikel worden vervangen door:
Rechten van de ondernemingsraad

Artikel 14

1. Aan de leden van de ondernemingsraad dienen in verband met hun taak in het kader van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de werknemers:
 - a. de nodige inlichtingen te worden verschaft:
 - 1°. door de in artikel 8 bedoelde mentor en door de hoofden van diensten en de veiligheidskundigen bedoeld in de artikelen 18 en 19 alsmede door degenen die belast zijn met de uitoefening van de taken voorgeschreven bij of krachtens artikel 17;
 - 2°. door de ambtenaren, bedoeld in artikel 32;
 - b. de mogelijkheid te worden geboden de ambtenaren, bedoeld in artikel 32, tijdens hun bezoek aan het bedrijf of de inrichting te vergezellen, behoudens voor zover dezen te kennen geven dat daartegen vanwege een goede uitoefening van hun taak bezwaren bestaan;
 - c. de mogelijkheid te worden geboden zich met de in onderdeel b bedoelde ambtenaren buiten tegenwoordigheid van anderen te onderhouden.
2. Indien de ondernemingsraad een commissie heeft ingesteld aan welke hij bevoegdheden heeft overgedragen ter zake van de aangelegenheden betreffende de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de werknemers, komen de in het eerste lid genoemde rechten toe aan de leden van die commissie.

C

Artikel 15 en het opschrift boven dat artikel worden vervangen door:

Arbocommissie

Artikel 15

1. Ter bevordering van de in artikel 13 bedoelde samenwerking moeten in een bedrijf of een inrichting, aangewezen krachtens het tweede of het derde lid, gelet op de aard en de indeling daarvan, één of

meer arbocommissies worden ingesteld, tenzij het bedrijf of de inrichting behoort tot een onderneming waarvoor een ondernemingsraad is ingesteld.

2. Bij algemene maatregel van bestuur, worden categorieën van bedrijven en inrichtingen aangewezen, ten aanzien waarvan de in het eerste lid bedoelde verplichting geldt.

3. Het districtshoofd kan, na de Districtscommissie in de gelegenheid te hebben gesteld te worden gehoord, een bedrijf of een inrichting niet behorende tot een krachtens het tweede lid aangewezen categorie, afzonderlijk aanwijzen, ten aanzien waarvan de in het eerste lid bedoelde verplichting geldt. Het districtshoofd gaat tot een zodanige aanwijzing niet over dan nadat hij de werkgever en de werknemers in het bedrijf of de inrichting in de gelegenheid heeft gesteld hun mening ter zake kenbaar te maken. Een aanwijzing is met redenen omkleed en wordt bij gedagtekend schrijven ter kennis van de werkgever gebracht. De werkgever brengt de inhoud van de aanwijzing zo spoedig mogelijk bij gedagtekend schrijven ter kennis van de werknemers.

4. Een arbocommissie bestaat uit vertegenwoordigers van de betrokken werknemers, die daartoe door die werknemers uit hun midden worden gekozen. Indien het bedrijf of de inrichting uit afdelingen bestaat waarin het in artikel 16 bedoelde overleg plaatsvindt, kiest iedere afdeling één persoon als haar vertegenwoordiger, en wel in die arbocommissie die mede ten behoeve van de werknemers van die afdeling is ingesteld.

5. Een arbocommissie beraadt zich omtrent de zorg voor de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de werknemers in het bedrijf of de inrichting, pleegt regelmatig overleg daaromtrent met de werkgever en adviseert hem dienaangaande.

6. Ten aanzien van een arbocommissie onderscheidenlijk de leden van een arbocommissie zijn de artikelen 17, 18, eerste en tweede lid, en 31, eerste lid, van de Wet op de ondernemingsraden van overeenkomstige toepassing.

7. Een arbocommissie kan één of meer deskundigen uitnodigen tot het bijwonen van een vergadering met het oog op de behandeling van een bepaald onderwerp of tot het uitbrengen van een schriftelijk advies. Indien de deskundige hiervoor kosten in rekening brengt, behoeft de arbocommissie voor de uitnodiging de toestemming van de werkgever. De werkgever geeft zijn toestemming, indien die kosten redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van de arbocommissie.

8. Ten aanzien van de leden en de gewezen leden van een arbocommissie is artikel 21, eerste lid, eerste volzin, van de Wet op de ondernemingsraden van overeenkomstige toepassing. Op het beëindigen van de dienstbetrekking van de leden van een arbocommissie onderscheidenlijk werknemers die korter dan twee jaar geleden lid zijn geweest van een arbocommissie zijn het tweede en vijfde onderscheidenlijk derde tot en met vijfde lid van artikel 21 van de Wet op de ondernemingsraden van overeenkomstige toepassing.

9. Ten aanzien van de naleving van het zesde lid, het zevende lid en de eerste zin van het achtste lid zijn de artikelen 7, 18, vijfde lid, 21, eerste lid, tweede volzin, en 36, tweede lid, en zesde lid, eerste en tweede volzin, van de Wet op de ondernemingsraden van overeenkomstige toepassing.

10. Uit een aanwijzing als bedoeld in het derde lid vloeit geen verplichting voort zolang daartegen ingevolge artikel 42 een bezwaarschrift kan worden ingediend en zolang omtrent een zodanig bezwaarschrift niet is beslist.

D

Artikel 16 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt «Commissie» vervangen door: arbocommissie.
2. In het tweede lid wordt «commissie» vervangen door: onderdeel-commissie.

E

In artikel 20, eerste lid, wordt «artikel 14, tiende lid, onder b – 2°» vervangen door: artikel 14, eerste lid, onderdeel a, 1°.

F

In artikel 23 wordt «een Commissie of Commissies» vervangen door: een of meer arbocommissies.

G

Artikel 35, zesde lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. Onderdeel j wordt vervangen door: j. artikel 14;.
2. De aanduiding van de onderdelen k tot en met o wordt vervangen door l tot en met p.
3. Na onderdeel j wordt een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende: k. artikel 15, eerste, vierde en vijfde lid;.

H

Artikel 42 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt «14, derde lid» vervangen door: 15, derde lid,.
2. In het vierde lid wordt «de artikelen 14, elfde lid, derde zin, en 40, derde lid» vervangen door: artikel 40, derde lid,.
3. Het vijfde lid en de slotzin van het achtste lid vervallen.
4. Het zesde tot en met elfde lid worden vernummerd tot vijfde tot en met tiende lid.

I

In artikel 43, derde en vierde lid, wordt «artikel 42, negende lid» vervangen door: artikel 42, achtste lid.

J

1. In artikel 4, vierde lid, wordt «de ondernemingsraad onderscheidenlijk de Commissie of Commissies of, bij het ontbreken van beide colleges» vervangen door: de ondernemingsraad of, bij het ontbreken daarvan.
2. In de artikelen 4, vijfde lid, eerste zin, 5, zesde lid, en 10, derde lid, wordt «de ondernemingsraad onderscheidenlijk de Commissie of Commissies» telkens vervangen door: de ondernemingsraad.
3. In artikel 4, vijfde lid, tweede zin, wordt «de ondernemingsraad, de Commissie of Commissies» vervangen door: de ondernemingsraad.
4. In de artikelen 5, tweede lid, 18, tweede lid, tweede zin, 19, tweede lid, tweede zin, 26, derde lid, 35, eerste lid, derde zin, 36, achtste lid, eerste en derde zin, 37, derde en achtste lid, 40, eerste lid, eerste en tweede zin, en tweede lid, 41, achtste lid, en 42, zesde, achtste en negende lid, wordt «de ondernemingsraad onderscheidenlijk de ter zake bevoegde Commissie of, bij het ontbreken van beide colleges» telkens vervangen door: de ondernemingsraad of, bij het ontbreken daarvan,.

5. In de artikelen 5, vijfde lid en veertiende lid, eerste zin, 8, vijfde lid, 17, derde lid, eerste zin, 18, tweede lid, derde zin, derde lid, tweede en vierde zin, en vierde lid, 19, tweede lid, derde zin, derde lid, tweede en vierde zin, en vierde lid, 20, eerste lid, 32, vijfde lid en zesde lid, tweede zin, 35, tweede lid, tweede zin, 36, vierde lid, eerste zin, 39, tweede lid, eerste zin, 40, eerste lid, vijfde zin, en derde lid, eerste zin, 41, zevende lid, eerste zin, en negende lid, tweede zin, en 42, zevende lid, wordt «de ondernemingsraad onderscheidenlijk de ter zake bevoegde Commissie» telkens vervangen door: de ondernemingsraad.

6. In de artikelen 5, veertiende lid, tweede zin, 18, tweede lid, vierde zin, 19, tweede lid, vierde zin, 35, eerste lid, vierde zin, en tweede lid, derde zin, 36, vierde lid, tweede zin, 39, tweede lid, tweede zin, 40, eerste lid, zesde zin, en 41, negende lid, derde zin, wordt «Indien beide colleges ontbreken,» telkens vervangen door: Bij het ontbreken van een ondernemingsraad.

7. In de artikelen 17, derde lid, tweede zin, 18, derde lid, vijfde zin, 19, derde lid, vijfde zin, en 41, zevende lid, tweede zin, wordt «Indien beide colleges ontbreken» telkens vervangen door: Bij het ontbreken van een ondernemingsraad.

8. In artikel 32, zesde lid, eerste zin, wordt «de ondernemingsraad onderscheidenlijk de Commissie of bij het ontbreken van beide colleges,» vervangen door: de ondernemingsraad of, bij het ontbreken daarvan,.

9. In artikel 40, eerste lid, derde zin, wordt «een ondernemingsraad onderscheidenlijk een ter zake bevoegde Commissie» vervangen door: een ondernemingsraad.

10. In artikel 40, derde lid, tweede zin, wordt «de ondernemingsraad en de ter zake bevoegde Commissie ontbreken,» vervangen door: een ondernemingsraad ontbreekt.

ARTIKEL III

In de Wet op de economische delicten (Stb. 1950, K258)³ wordt artikel 1, onderdeel 4°, gewijzigd als volgt:

1. Bij de vermelding van de Wet op de ondernemingsraden wordt «36, zevende lid» vervangen door: 36, zesde lid.

2. Bij de vermelding van de Arbeidsomstandighedenwet wordt «14, derde lid, vierde zin», vervangen door: «15, derde lid, vierde zin, en negende lid, voor zover daarin artikel 36, zesde lid, van de Wet op de ondernemingsraden van overeenkomstige toepassing is verklaard», en wordt «42, tiende lid, vierde zin» vervangen door: «42, negende lid, vierde zin».

3. Bij de vermelding van de Wet arbeid gehandicapte werknemers wordt «42, tiende lid, vierde zin» vervangen door: 42, negende lid, vierde zin.

ARTIKEL IV

De artikelen 429a tot en met 429t van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering treden in werking voor de behandeling van verzoeken aan de kantonrechter op grond van de Wet op de ondernemingsraden, met uitzondering van artikel 21, derde en vijfde lid, en van verzoeken aan de kantonrechter op grond van de Arbeidsomstandighedenwet.

ARTIKEL V

In artikel 6, vierde lid, tweede volzin, van de Wet arbeid gehandicapte werknemers (Stb. 1986, 300)⁴ wordt «Artikel 42, zesde en met tiende

lid» vervangen door: «Artikel 42, vijfde tot en met negende lid», en wordt tussen de woorden «bezwaarschrift» en «kan» ingevoegd: eveneens.

ARTIKEL VI

1. Bepalingen in het ondernemingsraadreglement, die vóór de inwerkingtreding van deze wet zijn goedgekeurd, worden geacht met toestemming van de ondernemer te zijn vastgesteld.

2. Bepalingen in het ondernemingsraadreglement omtrent vaste commissies en onderdeelcommissies, die vóór de inwerkingtreding van deze wet zijn goedgekeurd, worden aangemerkt als instellingsbesluiten van die commissies. De ondernemingsraad brengt de instellingsbesluiten van de door hem ingestelde commissies binnen een jaar na de inwerkingtreding van deze wet in overeenstemming met het bepaalde in artikel 15 van de Wet op de ondernemingsraden.

3. De ondernemingsraad brengt bepalingen in zijn reglement, die in strijd zijn met het bepaalde bij of krachtens de Wet op de ondernemingsraden, zoals bij deze wet gewijzigd, binnen een jaar na de inwerkingtreding van deze wet, daarmee in overeenstemming. Bevat het reglement een rooster van aftreden van de leden van de ondernemingsraad, dan stelt de ondernemingsraad in zijn reglement een overgangsregeling vast.

ARTIKEL VII

1. De Wet op de ondernemingsraden, zoals deze luidde vóór de dag van inwerkingtreding van deze wet, blijft van toepassing ten aanzien van geschillen die vóór die dag aanhangig zijn gemaakt bij de burgerlijke rechter en bij Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

2. Verzoeken die vóór de dag van inwerkingtreding van deze wet zijn ingediend bij de bedrijfscommissie ten aanzien van geschillen, waarvan de kennisneming na die dag tot de bevoegdheid van de kantonrechter behoort, worden aangemerkt als verzoeken om bemiddeling en advies van de bedrijfscommissie, als bedoeld in artikel 36, derde lid, van de Wet op de ondernemingsraden. De daar genoemde termijnen gaan in op de dag van inwerkingtreding van deze wet.

ARTIKEL VIII

Voor zover de Sociaal-Economische Raad niet anders bepaalt, blijven de besturen van desbetreffende hoofdbedrijfschappen of bedrijfschappen nog zes maanden na de inwerkingtreding van deze wet hun taken en bevoegdheden als bedrijfscommissie uitoefenen.

ARTIKEL IX

De tekst van de Wet op de ondernemingsraden en de tekst van de Arbeidsomstandighedenwet, worden door Onze Minister van Justitie in het Staatsblad geplaatst.

Zie voor de behandeling in de
Staten-Generaal:
Kamerstukken II 1987/88, 1988/89,
1989/90, 20 583
Hand. II 1989/90, blz. 148-158; 184-196;
204
Kamerstukken I 1989/90, 20 583 (33, 33a)
Hand. I 1989/90, blz. 362-367; 375-380

¹ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13
december 1989, Stb. 1990, 1

² Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1
december 1988, Stb. 572

³ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 1
februari 1990, Stb. 87

⁴ Laatstelijk gewijzigd bij de wet van 7
september 1989, Stb. 403

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en
dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks
aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 1 februari 1990

Beatrix

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
B. de Vries

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
E. ter Veld

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De Minister van Economische Zaken,
J. E. Andriessen

Uitgegeven de *zevenentwintigste* februari 1990

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin